

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 59.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Vatikan za pravice narodnih manjšin

Kaj je bil goriški nadškof dr. Frančišek Sedej svojemu ljudstvu, je pokazal njegov pogreb; neizmerna množica vernikov obeh narodnosti se je zila v Gorico iz vse dežele, da spremi svojega duhovnega očeta in začetnika na zadnji poti, in ni je plašil strah pred morebitnimi šikanami policije. Trinajst let skupnega trpljenja po italijanski okupaciji in srdita gonja fašizma proti vsem tradicijam v cerkvi sta zbudila v ljudstvu slutnjo, kako velik udarec ga je zadel, ko je legel v grob, ki se je kot skala, utrpana v svežih planinah, upiral poplavi krivice, nemorale in neznajčnosti, ki jo spremlja vsaka raznarodovalna politika. Takrat so to bile slutnje, danes je to že resničnost.

Ce smo takrat prav iz prepričanja, ki nam ga je dalo neprestano spremljanje dogodkov na vsem področju goriške nadškofije in poznanje dela pokojnega nadškofa zapisali, da je bila njegova smrt silen udarec ne samo za verno ljudstvo, temveč tudi za Cerkev samo, se je morda komu zdela ta ugotovitev prenapljena, češ, da so jo morda narokovala čustva do velikega rojaka; ta trditve naj bi bila toliko prej pretirana, ker je cerkev vselej našla moč, ki so lahko prevzeli breme svojih prednikov. In vendar je eno samo leto delovanja naslednika goriškega nadškofa Sedeja pokazalo, da smo imeli takrat prav.

Skupni nastop slovenskih in italijanskih vernikov pri pogrebu in skupna žalost, s katero so se slovenski in italijanski verniki, slovenska in italijanska duhovščina poslavljala od slovenskega škofa, sta odkrivala poglavitno pokojnikovo sposobnost in njegovo največje zaslug, da je namreč na tako delikatnem mestu ostal do zadnjega res katoliški škof, pravičen obema narodnostima, čeprav je najhujši preganjalec cerkve na Goriškem. fašizem, prihajal iz vrst ene izmed teh.

Nadškof Sedej je bil na Goriškem pravi odposlanec nrega, t. j. rimskega pastirja, bil je pasir skupnega hleva, v katerem so se zbirale krkvi vdane ovce obeh narodnosti. Skrbno je pazil, da bi nobena ne ostala izven hleva, da bi se ohranila ta skupnost med slovenski in italijanskimi verniki in v prvi vrsti skupnost med slovensko in italijansko duhovščino. Odločno je odbijal vse poskuse nasprotnika, da bi priobčil zas del njegovih služabnikov, razbil katoliško skupnost in potem toliko lažje zaslužil Cerkev. Samo en hlev in samo eno katoliško cerkev mora slovensko ljudstvo tudi videti v njenih predstavnikih, v duhovnikih! Kaj ko bi n. pr. italijanski redovnik, ki pride v deželo in ki bi se dal premamiti od nacionalizma ter pričel služiti njemu mestu cerkvi, delal po svoje, med tem ko bi drugi duhovniki ostali zvesti svojemu škofu? Ali bi enočnost Cerkev v očeh slovenskega ljudstva še obstajala? Kdo bi mogel popisati boj, ki bi se pričel v priprosti duši ob pogledu na takšno razdvojenost? Kdo ve, ali se bodo vedno našli možje kakor tisti v neki vipavski fari, ki je v trenutku, ko je italijanski redovnik pričel pridigati v italijanskem jeziku, vzel v roke molek in pričel na glas moliti rožni venec? Bogve, ali se ne bodo našli zopet drugi, ki bodo šli za tistimi, ki oznanjajo krivo vero in ki danes niso več redki.

Da ohrani to skupnost in disciplino med katoliških duhovščino, se goriški nadškof Sedej ni obojavljati niti pred najodločnejšimi ukrepi, kakor je bil n. pr. ukrep proti svetokriškim redovnikom, ki so se izneverili svojemu resničnemu poslanstvu in pričeli rovariti proti domačemu župniku. Vse kaže, da si je sedanjí začasni naslednik nadškofa Sedeja nadel nalogo, da podere to skupnost med slovensko in italijansko duhovščino, potem pa tudi med slovensko duhovščino samo ter tako zareže globoko razpoko v enotnost Cerkev na Goriškem.

Ko je l. 1928 fašistična vlada prepovedala poučevati verouk v šoli v slovenskem jeziku, so slovenski duhovniki po nalogu goriškega nadškofa zapustili šole in pričeli poučevati verouk v cerkvi. Silnega truda je stalo to delo, ker so jih šolska oblastva neprestano nadlegovala, ker cerkev pač ni primeren prostor za šolski pouk in ker sta besedni zaklad in splošno znanje slovenskih otrok, odkar je bil iz šole vržen slovenski jezik, tako majhna. Marsikateri slovenski duhovnik se je moral radi poučevanja verouka v cerkvi zagovarjati pred policijo. Slovenski duhovniki so vztrajali do danes pri sklepu, da ne pojdejo učiti verouka v šolo, dokler se bo ta poučeval v italijanskem jeziku. Sedanjí upravitelj goriške nadškofije msgr. Sirotti je skušal nekatere duhovnike pregovoriti, da bi se vrnili v šolo in zopet poučevali verouk, in sicer v italijanskem jeziku. Vse njegovo pregovarjanje je bilo zaman.

Nedavno se je pojavil v nekem vipavskem trgu italijanski duhovnik, ki se je predstavil s legitimacijo duhovnega vodje fašistične mladinske organizacije Balilla in šolskega kateheta. Ze učitelji so poučevali v šoli cerkveno petje, da so potem slovenski otroci pri šolskih mašah peli v italijanskem jeziku, skušali so dobiti nad slovenskimi otroci popoln vpliv tudi v cerkvenih zadevah. Toliko bolj je naloga takšnega italijanskega duhovnika, da odtuji otroka domačemu župniku in posebno, da polagoma skuša uničiti uspehe slovenskega verouka v cerkvi. Glavni namen pri vsem tem pa je ta, da se zagotovi eksistenca italijanskega duhovnika v srcu slovenske dežele in vseje razdor med duhovščino.

Na južnem Tirolskem je bil položaj glede poučevanja verouka enak kakor na Primorskem. Tudi tam sta tridentinski in briksenški škof za ukazala, da se mora vpeljati v cerkvi verouk v nemškem jeziku. Briksenški škof je celo prepovedal nemškemu duhovniku vstop v šolo, dokler se ve-

Kriza v Hitlerjevi stranki

Gregor Strasser

Berlin, 9. dec. tg. Iz poročila, ki je bilo izdano od vodstva narodnosocialistične stranke, sklepajo, da je prišlo do krize v vodstvu te stranke. Poročilo pravi namreč, da je Gregor Strasser s pristankom Hitlerja nastopil tritedenski bolezenski dopust in da so vse kombinacije, ki se sestavljajo v tej zvezi, ne očne. Kljub temu pa se v političnih krogih govori, da je Strasser odložil vse funkcije, ki jih je imel kot državni poslanec in v vodstvu narodnosocialistične propagande. Hitlerju je sporočil v hotelu »Kaiserhof«, da bo odšel deloval v stranki samo kot priprosti član stranke. V stranki trdijo, da je Strasser živino bolan in da radi tega potrebuje dopust. Znano je, da je Strasser zadnje čase bil odločen pristaž smerne smeri, tako da naj bi prevzela oblast skupaj z drugimi strankami, ne pa sama. Ker pa se bo na današnji seji državnega zbora najbrž sklenila odgoditev do srede januarja, ne bi Strasserjevega dopusta, če je res potreben oddiha, nikakor vplival in igral nobene vloge. Na današnji seji državnega zbora je tudi »az, ava o zakonih načrtih za izpremembe socialno-političnih naredb in o amnestiji za politične delikte, storjene iz socialne stiske. Te izpremembe zahtevajo narodni socialisti, komunisti in socialni demokrati, vsaka stranka pa samo toliko, kolikor je v njihovem in-

teresu, tako da rošitev tega vprašanja danes še ni zagotovljena.

Dve struji

Berlin, 9. dec. tg. »Frankfurter Zeitung« objavljajo pismo, ki ga je pisal Gregor Strasser Hitlerju, v katerem pravi Strasser, da bo odložil vse funkcije v stranki in dal Hitlerju na razpolago tudi svoj državnooborški mandat. Nič več ne soglašajo s Hitlerjevo državno politično temeljno linijo v narodnosocialistični politiki. Strasser izjavlja, da je nasprotnik radikalne smeri narodnosocialistične nemške delavne stranke in da se nahajajo tudi na strani socialnih demokratov in drugih demokratičnih strank sile, ki hočejo graditi in katerih se ne sme odbijati. Narodnosocialistična politika se ne strinja z ideali svetovnega naziranja, katere proglašajo propaganda stranke.

Hrupne seje parlamenta

Berlin, 9. dec. tg. Današnja seja nemškega državnega zbora je potekala do večernih ur po programu. Takoj ob začetku je bil sprejet v tretjem čitanju predlog narodnih socialistov o zastopstvu državnega predsednika, ki se glasi, da bo v slučaju, če je državni predsednik preprečen, zastopal njegova predstojnik državnega sodišča. Daljša debata se je razvila potem za ukinjenje drugega dela zasilne naredbe z dne 4. septembra, ki obsega pooblastilo vlade za izpremembe pri socialnem zavarovanju. Proti glasovom nemške ljudske stranke in nemških nacionalcev je bil sprejet predlog za ukinjenje. — Do hrupnih seen je prišlo v debati o poslovnem redu glede dalekosežnejših predlogov komunistov in socialnih demokratov, ko se je govorilo o zimski pomoči za brezposelne. Komunisti so namreč zmerjali podpredsednika centruma Eserja, češ, da je lažnivi predsednik in nari-predsednik, potem pa je bil sprejet predlog socialnih demokratov, da naj se vsi nadaljnji predlogi in načrti sam predložijo posebnemu odboru. Značilen je medklic komunistov: »Schleicherjeva koalicija je končana!« Ker je pri takem glasovanju bil odkazan odborom tudi socialnodemokratičen predlog o zimski pomoči, proti kateremu prav za prav ni ugovarjala nobena stranka, je nastal tak položaj, da bodo ali brezposelni ob svojo zimsko pomoč, ali pa da se bo moral plenum še enkrat sestati pred božičem, da bo sklepal in sprejel zakon o zimski pomoči, o katerem bo najprej še moral razpravljati odbor.

Diplomatsko delovanje v srednji Evropi

Sestanek Male antante

Belgrad, 9. dec. l. V verodostojnih krogih se trdovratno vzdržuje vest, da se bodo zunanji ministri Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije okrog 15. decembra sestali v Belgradu, da na tem izrednem zasedanju Male antante skupno proučijo mednarodna vprašanja, ki pa so se od zadnjega sestanka maja meseca nagomilila. Mednarodnopolitični položaj je zaradi debate o razorožitvi in o vojnih dolgovih ter radi nedavno podpisanih paktov z rusko republiko postal preveč kompliciran, da bi se moglo čakati do prihodnjega rednega sestanka. Države male antante morajo vsa ta vprašanja nanovo proučiti, da bodo videli v koliko morejo zastopati enaka stališča. Zaenkrat se še ni pojavila potreba, da bi se zvezi Male antante dala druga, širša vsebina, pač pa bo postalo potrebno, da se poiščejo sredstva za večjo elastičnost v politiki te državne skupine. Na merodajnih mestih pa glede nameravanega sestanka še niso bile dane nobene izjave, ne v iznem smislu, ne v drugem.

Incidenti na bolgarski meji

Posredovanje francoske vlade

Sofija, 9. dec. l. V zvezi s stalnimi vpadi bolgarskih četnikov na jugoslovansko ozemlje je posetiti te dni predsednika bolgarske vlade tudi tukajšnji francoski poslanik Cambon ter je pri tej priliki zahteval od bolgarske vlade, da ukrene vse potrebno, da bi že enkrat prišlo do znoznega stanja na jugoslovansko-bolgarski meji. Razen francoskega poslanika so se za stalne incidente na jugoslovansko-bolgarski meji zanimali še tudi drugi diplomati. Radi teh vpadov bolgarskih četnašev na jugoslovansko ozemlje je imel prevčerašnjim predsednik vlade sestanek z vojnim ministrom, generalom Kisjovom. Predsednik bolgarske vlade Mursanov se je po tem sestanku takoj napotil v zunanje ministrstvo, kjer je dolgo delal na odgovoru na obe jugoslovanski not.

Pirot, 9. dec. l. Včeraj se je tukaj sestala mešana jugoslovansko-bolgarska komisija, da preišče dogodke, ki so se izvršili v noči od 4. na 5. t. m., ko so oboroženi bolgarski četniki odvedli na bolgarsko ozemlje jugoslovanskega državljan

rouk ne bo poučeval v nemškem jeziku Nemška duhovščina se je strogo ravnala po navodilih svojih škofov. Da bi fašistična vlada razbila odpor nemške duhovščine, je 27. avgusta 1932 izdala ukaz (objavljen 15. septembra), v smislu katerega naj bi prišlo na južno Tirolsko 30 duhovnikov iz Italije, da bi se tam nastanili kot veroučitelji. To bi bili nekaki potovalni kateheti, ki bi opravljali svojo službo »ex currento«. Imeli bi italijanske pridige, učili bi otroke cerkvene pesmi v italijanskem jeziku, prirejali bi skupne šolske spovedi, katerih bi se morali udeležiti tudi nemški otroci.

Velikopotezni načrt za poitalijančenje Cerkev na južnem Tirolskem se je ponesrečil, ker je nedanoma posegel vmes Vatikan. Rimska kurija je dala tridentinskemu in briksenškemu škofu nalog, naj prepreči delovanje teh italijanskih duhovnikov v smislu, kakor ga predvideva omenjeni ukaz fašistične vlade. Po vsem tem ostane položaj na južnem Tirolskem neizpremenjen.

Odločni nastop Vatikanu ni razveselil samo katoličanov na južnem Tirolskem in njihovih rojakov v Avstriji in drugod po svetu, temveč tudi nas, saj vemo, da Cerkev ne dela razlike med narodi, da je danes prav tako katoliška, vesoljna, kakor je bila od svojih početkov, da torej velja odločni korak Sv. stolice glede italijanskih veroučiteljev v južnem Tirolu po analogiji tudi za naše nesrečno ljudstvo ob Soči.

Bukarešt, 9. dec. tg. Glede bodoče konference Male antante, ki bo letos v Belgradu, sporoča zunanje ministrstvo, da bo jugoslovanski zunanji minister Jeličić kot sklicatelj konference tudi določil datum te konference, kar se doslej še ni zgodilo. Verjetno pa je, da bo konference še pred božičem in da bo razpravljala o vprašanjih revizijske politike in razorožitve.

Praga, 9. dec. tg. Na konferenci Male antante v Belgradu dne 15. decembra bodo najbrže glede razorožitvenega vprašanja govorili o skupnem postopanju glede vzhodnih reparacij. Domneva se, da bo važna točka razgovorov tudi razprava o Mussolinijevih srednje-evropskih načrtih in o dogodkih na Madjarskem, glede katerih hoče dobiti Mala antanta jasnost. Ni pa verjetno, da bi prišlo do razprave o priznanju sovjetske Rusije de jure, ker je ta problem za vsako izmed držav Male antante drugačen. Govori se, da je bila konference sklicana v glavnem po želji Titulesca in Jeličića, katerima bo brž Beneč poročal o svojih informacijah v Londonu, Parizu in Zenevi.

Vladimira Rističa s Črnega vrha. V jugoslovanski delegaciji so: Dragomir Kasidolac, svetnik zunanjega ministrstva, kot predsednik, generala Milan Radenković in Živojin Simonović kot člana in Bogdan Smiljanić kot tajnik. Bolgarska delegacija pa je sestavljena tako: pomočnik notranjega ministra Panica, polkovnik Ivan Markov in tajnik zunanjega ministrstva Altinov. Komisija radi slabega vremena ni mogla oditi na teren ter je o gornjem dogodku razpravljala v prostorih nišavskega glavarstva.

Vprašanje vojnih dolgov

Evropa bo plačala

Stališče Anglije

London, 9. dec. Z. Finančni minister Neville Chamberlain se je ponoči vrnil v London. Danes je bila pri Baldwinu ministrska konferenca, na kateri je Chamberlain poročal o rezultatu včerašnjih pogajanj med Macdonaldom, Herriotom in Germain-Martinom v Parizu. Macdonald, ki je sredi odstopoval iz Pariza v Zenevo, pričakujejo v Londonu že jutri popoldne. Macdonald bo do ponedeljka redigiral novo britansko noto, ki jo bodo poslali ameriški vladi. Zatrjujejo, da bo britanska vlada v tej novi noti izjavila, da se bo odzvala pozivu ameriške vlade in plačala 15. decembra zapadle anuitete vojnega dolga v zlatu.

Zatrjujejo, da je Macdonald dal Herriotu formalno obvezo, da je Velika Britanija solidarna s Francijo in da bo anuiteta, ki zapade 15. decembra, poslednja, ki jo bo Velika Britanija plačala skupno s Francijo Ameriki, če v bodoče Amerika ne bo pristala na revizijo vojnih dolgov in če ne bo v tej zadevi dosežen sporazum. V tem slučaju bo preostalo vsako nadaljnje izplačilo.

Gledišče Amerike

Ameriška vlada trdi, da ne more upoštevati angloške trditve, da se poosejlo, ki jih je dala Ameriki evropskim državam v času vojne, bila izključno uporabljena za destruktivne namene. Samo tretjina vseh vojnih dolgov je bila uporabljena za orožje in municijo, dve tretjini pa za hrano, tobak, bombaž in zdravstveni material. Znatni del hrane in tobaka, ki je bil prodan evropskim državam v času vojne, je bil uporabljen za civilno prebivalstvo. Bilo pa je tudi mnogo slučajev, da so s to hrano in toba-

Ali pridejo koroški slovenski pevci?

Celovec, 9. dec. (telefonska vest.) Koroška deželna vlada je pevskim društvom, ki so nameravala prirediti jutri, v soboto, nedeljo in ponedeljek koncerte v Ljubljani, Celju in Mariboru, odklonila potne liste za Jugoslavijo. Koroška deželna vlada utemeljuje ta korak s tem, da obmejni incident, ki se je pred par dnevi zgodil na avstrijsko-jugoslovanski meji pri Dravogradu, ko so baje neznani ljudje iz jugoslovanskega ozemlja ugrabili nekega jugoslovanskega državljanca Antona Sternica, ki je prebival v Libečičah v Avstriji in je odtod vodil komunistično propagando v obmejnem pasu Jugoslavije. Ta incident, ki se proučava sedaj na najmirnejši in najvljudnejši način med jugoslovansko in avstrijsko zvezno vlado, je koroška deželna vlada vzela za priložilo, da izvaja represalije proti koroškim slovenskim pevcem.

Ljubljana, 9. dec. Iz informacij, sprejetih v večernih urah, sledi, da so se od merodajnih jugoslovanskih mest napravile predstavitve pri avstrijskem poslanstvu v Belgradu, v smislu preklicanja odredbe koroške deželne vlade. Sprejeta so bila zagotovila, da bo vsa ta neprijetna zadeva zadovoljivo rešena pravočasno, da bodo koroški pevci mogli vendarle nastopiti in tako izbrisati vtise, ki so se polastili vseh Slovencev.

Sprejem na Jeseniah ob 9.25 in v Ljubljani ob 12.25 odpade. Prosimo občinstvo, da kupljenih vstopnic za enkrat še ne vrača, ker obstoji možnost, da prispejo pevci s kakim poznejšim vlakom. O tem bo občinstvo tekom današnjega dne obveščeno po lokalkih.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno tudi podnevi, samo nekoliko nad ničlo. Na vzhodnem robu Alp bo še naprej padal sneg.

kom delali umazane kupčije in ves dobiček so posbale v žep države, ki danes dolgujejo Ameriki. Po vesleh iz Washingtona so ameriški uradni krogi pripravljali upoštevati možnost revizije vojnih dolgov ter kljub odporu kongresa prišli o tej zadevi pogajanja z evropskimi dolžniki.

Vid k Franciji

Kar se tiče francoskega parlamenta, ki odločno nasprotuje izplačilu vojnega dolga, je Herriot sklenil, da iz odpor energično zadusi. Sporazumel se je že s socialisti, ki bodo v parlamentu podprali ta njegov predlog in zahtevali izplačilo anuitete. Zaradi tega bo najbrž v parlamentu obnovljen revizijski kartel. Tudi nekateri poslanci z desnice in centruma odobravajo intransigentnost svojih tovarištev in ni izključeno, da bodo tudi oni glasovali za vladni predlog ter zahtevali izplačilo zapadle anuitete.

Japonska ofenziva

Mukden, 9. dec. AA. Japonske čete so vztriale nove ofenzive, da odbijejo pokrajino Jehen od kitajskih čet in prostovoljcev. Najprevo so z letali bombardirali mesto Šananbao, ki leži zapadno od Šanajkvana. Tu je bilo glavno taborišče kitajskih čet. Japonska vojska je zaplenila sto poljskih topov in ujela 9000 kitajskih vojakov in častnikov, med temi tudi osem generalov. Kitajski častniki, ki so pred meseci služili v novi mandčurijski vojski in nato pobegnili nazaj h kitajskim četam, bodo postavljeni pred izredno sodišče.

ITALIJANSKI KOLONI

Načrt o »mezzadriji«, ki je za današnje razmere edinsvena preostala gospodarska ustanova, katero je dal srednji vek, bo pri prihodnjem zasedanju obeh poslanskih zbornic v Rimu uzakonjen. Ali pa se bo s tem izvršila morebiti odločilna revolucija v Italiji, kjer živi nad 22 milijonov prebivalstva od poljskega dela? Mislimo ono pravo revolucijo, ki se obrača proti velikemu posestvu, v tem slučaju proti osvojenim latifundijem, ki datira iz starih rimskih časov? Nič takega se ne bo zgodilo. »Mezzadria«, tipična italijanska fevdalistična ustanova, bo z novim zakonom še potrjena, le toliko se bo spreverila, da bo odgovarjala fašistični miselnosti.

Kaj je prav za prav »mezzadria«? Kdor se vozi skozi poljedelske pokrajine, kakor so na primer Umbrija, Lombardija ali Marje, bo videl dolge vrste samih malih posestev, o katerih bo mislil, da so last samostojnih polkmetov. Zakaj ne bi mogel domniti, da ni ubožna hišica sredi zemlje in par kravic last družine, ki s toliko ljubeznijo ne- guje ta neznan svet...

In vendar so ti domnevno svobodni oseben- karji brezlastniški (koloni). Saj nimajo niti po fašističnem zakonu nič drugega kot značaj delavca, ki sme ob vsaki priložnosti skleniti pogodbo s svojim gospodarjem. To je vse. Le to je, da ne spadajo ti delavci v vrsto industrijskih delavcev, marveč imajo svojstven značaj. Ti so namreč v službi ve- likih posestnikov, ki vsi po vrsti živijo po mestih, a svoja posestva dajejo v upravljanje tem kolonom. Tak veleposestnik živi kot trot od dela drugih rok. V mestu ima palačo, kjer uživa na mile volje živ- ljenje, njegovo zemljo pa obračajo in namakajo s svojim potom najemniki ali »mezzadristi«. »Mez- zadristi« razumemo takole: Zemlja in vse, kar je na njej živga ali neživga, konji, hiša in orodje, so lastnina veleposestnika. Sleherna delavska dru- žina pa dobi od tega velegrunta toliko zemlje v enoleten najem, kolikor je more brez tuje pomoči obdelati. Največ, kar se more dobiti, je 30 hektar-jev. Plača za to delo pa je v tem, da si sme sle- herna delavska družina vzeti z njiv in travnikov toliko raznovrstnih pridelkov, kolikor jih potre- buje, zraven pa si sme obdržati še polovico čistega dobička. Pri raznovrstnih stroških mora najemnik sodelovati, namreč pri raznih popravilih manjšega značaja. Vendar ni tak delavec nikoli tako reven kakor večina dnevnarjev po deželi; ti dobe pri- bližno 30 Din dnevno. Potemtakem živi najemnik v primeri s temi briljantno. Saj si prečestokrat v par bogatih desetletjih pridobi majhno premoženje, posestvo, ki ima svojo »mezzadrijo« v plodnejših

pokrajinah.

Toda najemnik ne more skoraj nikoli postati samostojen kmet, najsi je njegova družina že več desetletij obdelovala isti del veleposestva in najsi je njena zibel tekla na tej zemlji! To je pretres- liva tragedija tega italijanskega kmetijskega stanu. Tudi če si je morebiti kak podjeten mož tekom mnogih generacij nabral toliko denarja, da bi si mogel kupiti košček zemlje, na kateri je zrastel in katero ljubi, je ne dobi. Med temi velikimi gospodi živi namreč neka tajna zaprisega, po ka- teri ne sme nihče prodati kolonu one zemlje, ki jo je obdelal, marveč — če hoče — vso zemljo skupno; na ta način se bo preprečila eventualna delitev veleposestva. Vprav radi takih razmer, ki so potlačile duševnost italijanskih najemnikov, so bili ti ljudje prvi, ki so se pridružili v začetnih povojih fašizmu velikemu delavskemu gibanju ter v letih 1920—1922 »zasedli« posamezne kose zem- lje svojih gospodarjev. Temu gibanju so sledili tudi takratni fašisti. Pa to ni ničesar drugega pomenilo, ko da so si pridržali zemljo, katero so skozi deset- letja obdelovali, je ljubili in si na njej rodili otro- ke. In pri vsem tem so zatirjali, da radi plačajo zanj, kolikor gospodarji zahtevajo, seveda v pre- sledkih. Toda bili so s silo odgnani z ljubečega koščka zemlje.

Zdaj bo veriga nepravilnih kolonskih pogodb le še bolj nategnjena. Sicer moramo priznati, da bo položaj kolonov dokaj lažji, saj jih bo branil pred samovoljnostjo veleposestnikov, njihove pra- vice in dolžnosti jim bo osvetlil v jasnejši luči, sindikalni princip se bo tudi tu uvedel — vendar pa moramo trditi, da ne bodo te malopomembne olajšave prinesle nikake resnične in plodovite re- volucije obstoječega položaja; fašisti se pač niso pokazali širokosrčni, moderne sociologe, saj so po- dobne razmere le še v hiperkonservativni Angliji (kar se tiče starih zakonov in običajev...), povsod drugod pa so pometene kot sramoten ostanek kri- vičnega srednjeveškega fevdalnega sistema, kjer so se nekateri gospodje pasli, drugi pa so zanje kosili. Fašistična Italija, ki hoče biti vzor domo- ljubnih državljani, pa si naj zapomni, da duši ljubezen do zemlje in doma vsem tistim milijonom kolonom, ki jim z zakonom ne dodeli zemlje, ka- tero so s krvjo obdelali.

Ta krivična razdelba se bo bridko maščevala nad sodobno vladajočo generacijo, ker je gluha in slepa in nima drugega pred seboj, kar bi od- govarjalo današnjemu času, kot besede, besede, besede...

Najdenec s srečo

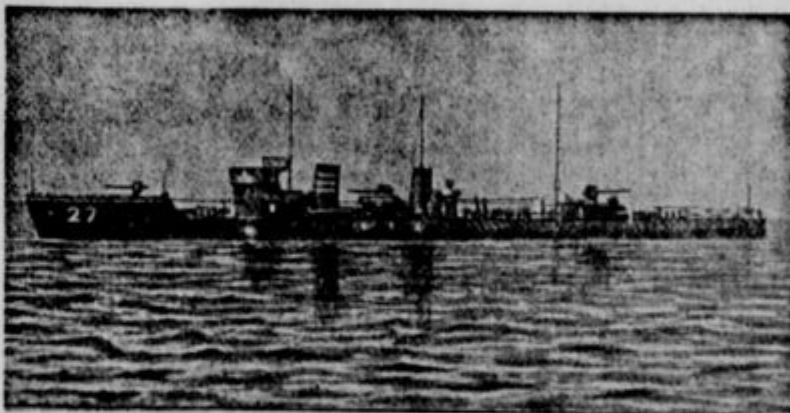
V poljski vasi Blonie se je zgodil te dni ču- dovit dogodek, ki je podoben lepi otroški prav- ljici. Kmet Kapucinski je našel na svoji njivi cu- lico z otroškim perilom, na katerem sta bili pri- trjeni dve srečki. Ko se je s tem vrnil domov, ga sprejme vrisš drobnega otroka... Uro pred mo- žem je namreč našla žena na isti njivi novorojenč- ka, katerega je očividno izpostavila nesrečna mati. Ob otroku je ležalo pismo, kjer je tujka prosila, naj za božjo voljo vzame najditelj njeno dete k sebi, ona da mu nima dati kaj jesti. Nekaj korakov od dojenčka pa da je culica, ki je otrokova last... Dva dni za tem se je odpravil kmet Kapucinski v Varšavo po opravih. Tu je slučajno poprašal po loteriji, v kateri je neprostovoljno sodeloval. In izvedel je, da je njegova srečka zadela 20.000 zlotov...

Hindi padajo

Po statističnih podatkih, ki so bili nedavno objavljeni, se opaža zadnjih deset let zelo močen porast katoličanov v indijski pokrajini Travancore. Od leta 1921 do 1931 je prestopilo v katoliško vero nad 100.000 hindustancev, kar pomeni okrog 30 na dan. Po tem letu pa se število novih katoličanov še hitreje veča. Zanimivo je dejstvo, da je bilo po statistiki pred sto leti 82 odstotkov Hindov izmed vsega indijskega prebivalstva, danes pa je Hindov le še 62 odstotkov. Torej so padli v sto letih za celih 30 odstotkov.

New-York pred bankrotom?

Newyorški časopisi prinašajo senzacionalne vesti, da bo mesto New-York 15. decembra obja- vil bankrot. Rešilo pa bi se mesto tega bankrot- stva, če bi dale banke newyorški občini večja po- sojila; toda banke stavljajo take pogoje, kakršnih občina ne more sprejeti. Glavni pogoj je pač — znižanje plač občinskim uslužbencem...

Tragedija na morju. Tisoč milj od Formoze se je potopil japonski rusilec »Lawarabia«. Dastravno so mu prihтели na pomoč trije rušilci, se je posrečilo le 14 ljudem rešiti. Ostalih 106 mož posadke pa so pogoltnili valovi.

Japonske zastavljalnice

Zastavljalnice se množe v japonski prestolnici kot gobe po dežju. To se je prav za prav začelo že leta 1923, po onem strašnem potresu. Ker se pa od takrat niso nikakor obrnile razmere na bolje, so rasle zastavljalnice v vseh ulicah. Vojska in inflacija sta še povečala njih število. Danes je v Tokiju 20 javnih in 1770 zasebnih zastavljalnic. Njihov letni obtok raznega blaga znaša nad 4 mi- lijarde jenov (okrog 120 milijonov dinarjev); saj vsi Japonci, revni in bogati, zastavljajo vse, kar imajo, da bi prišli do denarja.

Automobil brez tresljajev

Dosedanje naprave na avtomobilih in drugih vozilih: pnevmatike, amortizatorji in drugo, vršijo le deloma svoj namen, da namreč nevelirajo treslja- je radi slabega terena.

Vse hibe in nepopolnosti pri teh amortizacijs- skih napravah pa se zdí, da bo odstranil nov izum Poljaka Korczynskega, ki je že znan v svetu po svojih novih konstrukcijah na različnih toriških tehnikah.

Poglavitno pri tem izumu je pnevmatična vzmet, s katero se izkorišča napetost zraka ali ka- kega drugega plina, kar je bistveno pri vsem izu- mu. Vsak avtomobil ali kakršnokoli drugo vo- zilo, ki ima takšne vzmeti, ne trese prav nič, celo na najbolj slabih cestah.

Pnevmatična vzmet ima poleg drugih vrlin tudi to, da je dosti cenejša nego sedanje amor- tizacijske naprave.

Poskusi v Akademskem avtoklubu v Krakovu so pokazali, da se teorija docela ujema s prakso. Če bodo še nadaljnji poskusi imeli prav tako po- voljne rezultate kot doslej, je možno, da se razširi ta izum tudi izven meja Poljske.

Leningrad raste

To leto je naraslo nekdanje glavno rusko me- sto Petrograd (Leningrad) na 2.787.800 prebivalcev, od teh je 1.443.300 moških in 1.339.400 ženskih.

Ostanki najhitrejšega letala na svetu. V bližini slapa Viktorija v Rodeziji je tresčil z letalom... Zna znan ameriški filmski magnat Artur Loew. Njegovo letalo je veljalo za najhitreje na svetu. Pilot je bil na mestu mrtve, Loew in njegov pomočnik Rosenthal, pa sta bila težko ranjena. Loew je bil namreč na poletu okrog sveta.

Starejšim osebam

revmatične bolezni zagrenjujejo stare dni. Vsem ki trpijo na revmatizmu, bolečinah v kosteh, zbadanju, išlasi, zobobolu, glavobolu

se priporoča

MASAŽA ALGO

za masažo je

Masaža z Algo Vas krepi, osvežuje. ALGO je za starejše osebe pravi blagoslov.

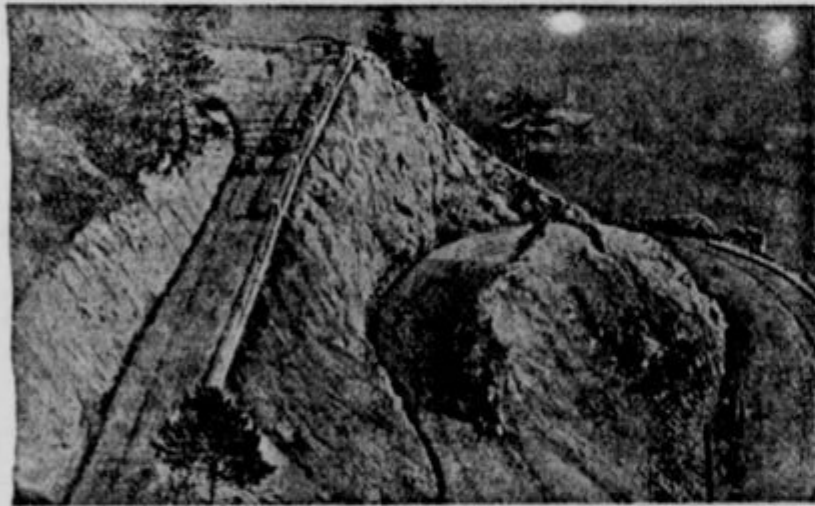
Steklečica Din 14"-, Ovla- reg. no. 1 S. Br. 35.893 1632

Jugoslovanska kraljica Marija v Karlovih varih.

Steno prenesli

Pri nedavnem popraviljanju stare cerkve Don- ne Regine v Neapolju so hoteli zidarji na vsak način rešiti steno v absidi, na kateri so ohranjene freske (slike) slavnega slikarja Solimena; slike predstavljajo nekatere prizore iz življenja svetega Frančiška. Stena je bila težka 60.00 kilogramov in vendar so jo prenesli na novi prostor povsem ne- poškodovano.

Najnovejša avstrijska alpska cesta, »Visoka stenska cesta« v Karavankah, je bila te dni otvorena. Odcepi se od okrajne ceste Maltersdorf-Stollhof in vodi v serpentinah na gorako planoto. Cesta je dolga 3 km, a zmaguje višinsko razdaljo 300 m. Široka je 4 m in je izredno trdna, saj je naravnost vsakana v skalo.

Statistika konj

Po najnovejših statističnih podatkih je na svetu okrog 100 milijonov konj. Ta številka prida, da število konj pada. To je povsem razumljivo, če pogledamo na križišča mestnih ulic, kjer brne mo- torji. Kljub močnemu razvoju mehanizacije pa ima Evropa še zmerom največ konj. »Konjske« države moremo tako-le razvrstiti: Na Rusijo odpade 31 milijonov 158.000 konj, na Poljsko 4.123.000 konj, na Nemčijo 3.451.000, na Francijo 2.942.000, na Veliko Britanijo 1.178.000, na Jugoslavijo 1.168.000, na Rumunijo 1.809.000 ter končno na ostale evrop- ske države skupno 9.000.000 konj. Amerika ima 85.000.000 konj, Azija 5.600.000, Afrika 2.200.000 in Avstralija 2.200.000.

Povratek s snežnih planjav Kordiljer. Andska eks- pedicija nemške in avstrijske alpske zveze, ki se je vzela na najvišji ameriški vrh, Aconcagua (7335 m), se je te dni vrnila. Izvršila je tam karto- grafske študije in raziskovala kozmične žarke v višini 6—7000 metrov. Tudi staro mesto iz časov laka so odkrili. Voditelj ekspedicije je bil dr. Bor- chers (desno).

Eugène Brieux, znani francoski pisatelj in drama- tik je te dni v Nizzi nenadno umrl. Bil je v sta- rosti 74 let in dolgo vrsto let član francoske aka- demije.

Za reveže

Chikaški nadškof, kardinal Mundelein, je pred nedavnim ugotovil na velikem ženskem zborova- nju, da so katoliške dobrotelne organizacije nje- gove nadškofije nabrale v zadnjih 15 letih nad de- set milijonov dolarjev za reveže mesta Chikaga. Ob tej priložnosti je visoki cerkveni knez dodal še ne- kaj zanimivih pripomb. Prostevsem je dejal, da bi morali vprav današnji čas nuditi vsi pravi kristja- ni pomoč revežem, ki bi delali, pa zaman blodijo od mesta do mesta za kruhom.

Pretedno leto pa se je ustanovila največja Via- cencijska družba, kar jih Amerika pozna, da bi stopila povsem v službo revežev. Takoj v začetku je pristopilo 3500 mož, cvet odraslih in zdravih Američanov iz vseh župnij, da bi zbirali pomoč za družine, ki so brez sredstev, brez kruha, brez stre- he. Ta dobrotelna družba, poroča kardinal, je sto- pila na razpolago državi, da bi skupno z njo nu- dila pomoč potrebnim sodelavljancem. V tako bo- gatih državah, kot so Združene ameriške, bi ač morala državna uprava skrbeti za svoje državljane, ki niso po svoji krivdi brez dela in brez kruha. V kolikoli bo država razumela plemenite težnje ameri- ških katoličanov, je drugo vprašanje. Vsekakor pa je plemenito delovanje, ki ga je zasnoval chikaški nadškof, kardinal Mundelein.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka pešna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Božična darila

prilpota in fina v največji izbiri, solidnih cenah pri ti.

F. M. Schmitt

Pred Školje 2 Lingarjeva 4
Oglejte si izložbo

Vnajem

ODDAJO:

Lokal

se odda v najem v Ljubljani, Miklošičeva c. 6. n

Kovaško delavnico

na prometnem kraju, z vsem orodjem oddam v najem vsled bolezni. — Vprašati pri: Glavač Franc — Radeče pri Zidanem mostu. (n)

Povestva

Droben oglaš v »Slovenca« posvetilo ti hitro prodaja; če ne z gotovim denarjem pa kupca ti s knjižico da. (n)

Več stavbnih parcel pri kolodvoru Vižmarje napredaj. — Poisnili se dobe: Vižmarje 100. (p)

Enodružinska hiša z vrtom napredaj za 38.000 Din. Brod 29, p. St. Vid. (p)

Dvostanovanjska hiša v najbližji okolici Ljubljane, pripravna za vsako obrt, napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.503. (p)

Napredaj lestenc iz litega železa, kombiniran z majoliko. Bleiweisova 3, prtiličje. (l)

Kompletna jedilnica (miza, ki se da raztegniti, 1 velika, 1 mala, kredenca, 6 stolov in 2 fotelja), skoraj nova, napredaj v Beethovnovi ulici 4/III. — Ogled od 18—19 med tednom, ob nedeljah in praznikih od 11—12. (s)

Rabljeno peč na žaganje kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Toplo« št. 17.543. (k)

Prodamo Če avto svoj stari prodajaš al' motorja bi znebit se rad, hrč kupca ti mnogo prihrani Slovenec najmanjši inserat

Pisalni stroj znamke »Remington« v brezhibnem stanju prodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« 17.433. (l)

Konfekcija — modal

Narčeneški nakup. Anton Presker. Sv. Petra cesta št. 14 Ljubljana (l)

Gosposko in ohnošeno obleko čevlje, pohištvo, zlate in srebrne predmete prodaja

starinarna Samuh Maribor, Milnška ul. 1 poleg Vlahoviča

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate, triake cene samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Presernovega spomenika

Štedilnike raznih vrst; vrtno, balkonske in stopniške ograje, dimn. vrata, brzoaparilne, nudi po najnižjih cenah ključ. podjetje Ciril Podraž, Ig pri Ljubljani

Peči na žagovino najboljšega sistema ter solidno in trpežno izdelane, dobavljive na 8 dnevno poskušanje R. Jakelj, Slovenjgradec. (l)

Napredaj lestenc iz litega železa, kombiniran z majoliko. Bleiweisova 3, prtiličje. (l)

Nova spalnica ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.556. (s)

Kompletna jedilnica (miza, ki se da raztegniti, 1 velika, 1 mala, kredenca, 6 stolov in 2 fotelja), skoraj nova, napredaj v Beethovnovi ulici 4/III. — Ogled od 18—19 med tednom, ob nedeljah in praznikih od 11—12. (s)

Rabljeno peč na žaganje kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Toplo« št. 17.543. (k)

Prodamo Če avto svoj stari prodajaš al' motorja bi znebit se rad, hrč kupca ti mnogo prihrani Slovenec najmanjši inserat

Pisalni stroj znamke »Remington« v brezhibnem stanju prodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« 17.433. (l)

Prodajalec Berite Slovenca in oglašujte v njem

Obrt

Galoše

popravlja najboljšo Gumiklinika, Tyrševa 9 (Dunajska).

Damski klobuki

že od 60 Din naprej v največji izbiri vedno zadnje novosti samo v modnem salonu »La Femme Chic« Anica Puhek, Seletnburgova 6/L (t)

Pozor!

Nove obleke in popravila izvršuje izvrstno in točno po nizki ceni

ULES — krojač Taborska ul. 1, Maribor.

Bukova drva in la Trboveljski premog po dnevni ceni dostavlja na dom

I. Ric, ml. Sv. Petra cesta št. 87.

Franc Kajžar, gost lna

Rateče - Planica

se priporoča za obisk vsem smučarjem za božične praznike. — Postrežba točna Cene zmerne.

Šenčično mono najboljših mlinov pod nadzorom veletrgovine žito in mletarstva izdelkov

A. VOLK, LJUBLJANA Rastova cesta 24

Kurja očesa najboljšo sredstvo proti urjim očesom CLAVE je mas

Lašičin znak Claven

obite v lekarnah, drogerijah ali naravnost v vrnice in glavnege skladišča

M. HRNJAH črnor VISAR Varujte se potvorb

Lepota in zdravje

Problem zobovja se ne sme smatrati samo s stališča lepote; vpoštevati se mora, da so usta ona vrata, skozi katera prodira v človeško telo največ razbojenosti. Temu se je pa lahko izogniti.

Z vsakdanjo uporabo zobne paste Gibbs ohranite svoje zobe ne samo lepo ampak tudi zdravo.

Lepa jabolka

po 2 Din kg nudi Gospodarska zveza v Ljubljani

O'variamo! Otvariamo! Otvariamo!

veliko tovarn. zalogo vseh vrst klobukov renomirane tovarne Franc Bernik, šiška.

Velika izbira lepih klobukov po popolnoma konkurenčnih cenah!

Sprejemališče

za vsa popravila, barvanje in formiranje.

Trgovina se nahaja na Mathianovem dvorišču, vhod ob trgov. Agnola, Dunajska c.

Št. 4802.

Razpis dveh ustanov

Schwann Marije

za sirote državnih uradnikov po nekaj nad 2000 Din letno.

Pravico do tekmovanja za podporo imajo samo sirote državnih uradnikov, ki so: a) preko 50 let stare, b) brez imovine, c) samske, d) moralno neoporečne in d) ki ne prejema od države nikake podpore ali pa največ 2400 Din letne miloščine.

Prošnje s potrebnimi dokazili za pravico do tekmovanja naj se vložijo pri podpisnem župnem uradu, ki daje vsa tozadevna pojasnila, najkasneje do 27. decembra 1932.

Na prošnje brez dokazil ali na prepozno vložene prošnje se ne bo oziralo.

Župni urad sv. Petra v Ljubljani, dne 7. grudnia 1932.

Jan. Petrič, župnik.

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

»Našli jo boste in sicer zastoj, kakor hitro bom na jasnem, da je niste namenoma zapustili?«
»Da bi bil jaz zapustil Gwenny!« je vzkliznil ves iz sebe od ogorčenja. »Zalovanje po nji mi je skoraj strlo srce. Rekli so mi, da je padla v jamo in se ubila, na kar da so jo pokopali. Prekleti lopovi, preslepili so me!«

Možakar se je moral nasloniti na skalno steno, tako ga je ta vest pretresla. Čim je zopet prišel k sebi, se ni prav nič obotavljal in je šel za menoj. Ko sva dospela domov, sem ga povedel v kravji hlev in poslal Gwenny k njemu. Ne morem vam dostojno opisati snidenja očeta in izgubljene hčerke. Zelo dolgo jo ni bilo iz hleva, a ko sta prišla, se mi nista mogla nehati zahvaljevati.

Karfax je bil zaradi grde burke, ki so jo bili igrali z njim, tako togoten, da je hotel kratko malo dati slovo obetajočemu podjetju. To bi bilo pomnilo za strica Rubena veliko škodo, ki bi mu jo bil jaz povzročil. Zadeva se je pozneje takole pojasnila. Družabniki rudokopa so bili predpisali podjetju v rudarstvu izkušenega rudarja iz Cornwalla, Simona Karfata. On je privedel s seboj tudi svojo hčerko, kar pa podjetnikom ni bilo pogodu, ker so se bali, da ne bi po nji prišli njihovo podjetje na dan. Da bi se iznebili njegovega otroka, so Simona od njegovem prihodu tako opili, da je tri dni in noči pijan ležal in pozabil vse okoli sebe. Ko se je prevarani oče iztreznil, ni bilo njegovega otroka nikjer. Povsod ga je iskal in venomer po njem. To je njegovim družabnikom začelo presadati, pa so se izmislili, ker ni bilo nikakega sledu za otrokom, da se je ponesrečila v jami — kar je

bilo kaj lahko mogoče — in da so jo našli mrtvo in jo pokopali.

To mi je pripovedoval Karfax s solzami v očeh in se mi je kar naprej zahvaljeval, da sem mu vrnil otroka, čeprav to ni bila moja zasluga. Zogotavljal me je, da ni potohmal več pokušil niti kapljice žgane pijače, ki je bila vzrok njegove nesreče. Tudi od drugih rudarjev je strogo zahteval, da ne smejo uživati opojnih pijač, češ, da bodo na ta način laže delali in prikrivali njegovo podjetje.

Mene ni mikalo, da bi kopal zlato, dasi se je moj ujec silno jezil zaradi tega. Njegovo početje me ni nič izpodbujalo, kajti njega je to delo v kratkem spremenilo v starca. Mnogo ljubše mi je bilo obdelovati grudo, orati, sejati in žeti, kakor pa nalik krtu riti pod zemljo. Razen tega me je čakalo kmalu po končani košnji drugo opravilo, ki se mu nisem smel izogniti, ker sta bila čast naše grofije in moj lastni ugled ogrožena.

Do tega trenutka v moji povesti se mi ni zdelo primerno in potrebno govoriti o svojih rokoborskih zmagah, kajti bahaštvo mi je bilo vedno priskutno. Tedaj je se pa nekaj pripetilo, česar ne smem prezreti, kajti bilo je v nekem stiku z usodo Lorne.

V Bodminu na Cornwallskem se je namreč tačas pojavil mogočen brdavs. Bil je sedem in tri četrti čevlja visok, v plečih je meril dva čevlja in četrt, čez prsi sedemdeset palcev, v mečeh pet in dvajset palcev, a roka mu je bila en čevlj široka. Stehata pa ga baje niso mogli z vsemi uteži, kar jih je bilo v onem okolišču. Ta možakar mi je poslal v svoji ponosni samozavesti poziv, da se moram 1. avgusta na javnem borišču z njim meriti ali pa mu po odposlancu izročiti svoj častni pas, ki sem ga imel kot prvi rokoborec v zapadni Angliji.

Priznati moram, da sem se sprva pošteno prestrašil. Jaz sem le šest in tri četrti čevlja visok, v

plečih dva čevlja širok, čez prsi me je samo šestdeset, a v mečih eno in dvajset palcev. Vključ temu je bila moja mati mnenja, da me ne bo mogel premagati in tudi Lorna je bila enake misli. Potemtakem sem se vendarle odločil za borbo, zlasti še, ker so vse stroške krili njegovi prijatelji, ki so mi vrhu tega obetali še sto zlatnikov, če ga bi premagal.

Kako se je boj dovršil, to menda ve vsako dete v Devonu. Naši vnuki in pravniki bodo o tem peli in se pomenkovali, kajti nekdo je ta dvoboj spravi tudi v vezano besedo. Oni brdavs je bil res neznansko velik, toda zaupal sem svoji spretnosti in izkustvu. Srečno sem ovil roke okoli njegove ter ga držal krepko kakor prmož. Čutil sem, da ima slabe kosti, zato sem ga polahko položil na tla, da ga ne bi zmečkal. Prav za prav sem se sramoval svoje lahke zmage, zato sem proail svojega nasprotnika, naj mi odpusti, na kar se mi je dobrohotno nasmeljal.

Ta borba je tedaj zbudila mnogo zanimanja in mi brez moje zasluge povečala slavo. Veselo sem se s prejetimi zlatniki napotil domov. Kako se bosta mati in Lorna veselili, ko jima jih bom pokazal! Anka se je bila že zdavnaj omožila; čisto pothoma smo praznovali njeno poroko.

Mati je bila vsa vesela in srečna, da me je zopet videla, kajti kolikor toliko se je bala zame; tudi Lizika me je sprejela prijazneje kakor sicer. Obe sta se čudili, ko sem vsul sto zlatnikov pred njima v skledo, toda po njunem plahem vedenju sem kmalu uvidel, da doma nekaj ni v redu.

»Kje je Lorna?« sem vprašal, ker nisem mogel dlje prenašati negotovosti. »Pokazal ji bom svoj denar, toliko ga menda še ni videla.«

Mati je globoko vzdihnila. »Zdaj bo videla še mnogo več, nemara celo preveč zanj. Čas bo pokazal, ali ti bo ostala zvesta ali ne.«

»Kaj naj to pomeni, mati? Ali ste se sprili? Zakaj me ne pride Lorna pozdravit? Govorite, povejte mi.«

»Kako si nestrpljiv, John. Svojo mater bi lahko osem dni brez vznemirjanja pogrešal, čeprav te ima rajši od vseh drugih.« Mati je bila zmerom nekam ljubosumna na Lorno; jkajajoč se je obrnila stran in pustila likalnik na prtu, da ga je čisto posušil.

Bil sem ves iz sebe. »Lizika,« sem vzkliznil, »ti si včasih precej pametna. Prosim te, povej mi, kje je Lorna?«

»Grofica Lorna Dugal je odpotovala v London, bratce John. Težko da bi se kdaj vrnila; gledati moramo, kako bomo brez nje živeli.«

Pri tem je tako porogljivo namrdnila ustnice, da me je obšla jeza.

»Ti mala — (grdega priljka ne morem napisati) sem zakričal. »Ali je moja Lorna šla od hiše — v resnici odšla — ne da bi mi bila rekla zbogom? Gotovo si jo ti s svojim neprijaznim vedenjem pregnala.«

»Motiš se. Taka odlična dama se ne briga, kaj govorijo ljudje tako nizkega pokolenja, kakor smo mi. Grofica Lorna Dugal nas je zapustila, ker je bila v to prisiljena; plakala je pa tako, da bi moral človeško srce počiti.«

»Dobra, ljuba Lizika« sem jo prosil, »povej mi, kako se je vse dogodilo, vsako besedo, ki jo je izpregovorila.«

Sestro je pa moja prošnja prav tako malo genila kakor prej moje zmerjanje. »Vse je zelo hitro poteklo,« je dodala, »visokorodna dama je sploh zelo malo govorila, razen z materjo in Gwenny Karfax; le-to je odvedla s seboj. Za »ubogega Johna« je pa iz usmiljenja pustila neko pismo. O kako je bila lepa v novi obleki, ki so ji jo poslali.«